

üks käsi enam teist ei tundnud. Kui mitmed juba „lahingu-wäljal“ maas lamasiwad ja paljud „waenlased“ põgenema oliwad pistnud, siis lõndisiwad „wõitjad“ — wiis-kuus meest — uhkelt kõrtsiruumis ja laskisiwad kõrtsimehe poole:

„Hei, Kõrtsi-Jüri! Käruta terve märjs omalt poolt wälja! Muidu teeme ta sinu tumaaks!“

„Märjsi on palju! Wõtte kuus pudelit!“

„Olgu! Otsi korgiwinn ja tisu lahti!“

Mehed istusiwad laua ümber ja hakkasiwad uueste jooma. Jõe-Zaak oli ühes wastalistega punuma pannud.

Mehed jõiwad ja laskutasiwad terve õhtu. Üks ja teine tõi üles, et walimisele minna, aga jalad ei kannud enam. Üksteise järele rauges „kangelaste“ jõud, ja kes mitte põrandale ei kukkunud, see jäi laua äärde norisedes magama.

Kell üksteistkümmend tuliwad walijad wallamaja juurest kõrtsi juurde.

„Noh, kes wallawanemaks sai!“ küsis kõrtsi-Jüri.

„Kaudsepa-Kaarel!“

„Näe hullu! Ja ei liigutanud ainustgi potti mitte.“

Jah, ajad on halwad!“

D. Gr.

Minu ford on fäes.

Wanakene, hall wanakene seisis wallamaja eeskojas ja ootas ettekutsumist. Ta oli ammu wallawanemaga ja woli-foguga rääkida tahtnud, aga ilka weel ei lastud teda ette. Sääli käisiwad kooliõpetajad, siis walla metsawäht, ehitus-meistrid ja teised ees, aga ford ei tahtnud ega tahtnud wana-kehe kätte tulla.

Kellikümmend aastat tagasi, kuis oli siis kõik teistiti!

Wanakene waatas maja ja waatas inimesi, keegi ei tundnud teda enam äragi. Nii mõnigi tuttav oli temast tähelepanemata mööda läinud.

Ja kes wõis teda niisuguses riides, nagu ta praegu oli, tunda? Paigatud palitu, lakkised Wene saapad jalas, kusi oletust siit ja sääst arglikult wälja piilus.

„Kas ma saan juba ette?“ küsis ta mõõdaminejalt laskjalalt.

„Ei,“ ütles ta karmist, „täna ei wõeta santsid ette!“

Oma tuppa minnes lõi ta prantsatades ukse linnu, nagu oleks wanamees oma küsimisega talle walu teinud.

„Kõik on muutunud!“ mõtles wanamees ja istus oha-

tes pingile. „Teised ajad, teised inimesed. Olin mis ma olin omal ajal, aga nii uhke ja hoolimata ma küll ei olnud.“

Siinsamas majas, mis nüüd küll suurendatud ja uuendatud, oli ford temagi walla talitaja. Tal oli mõisa käest pärisloht ostu päale wõetud, temast peeti wallas lugu ja teda waliti walla ametite päale. Et ta ka hää ehitusmeister oli, siis tegi ta ümbruses ehitustööd ja teenis sellega nii mõnegi saja lörwalt. Wiimati tuli ta arwamisele, et põllutöö küllalt tulutoow ei ole, teenijad laskiwad ju kalliks, linanad kukkusiwad alla ja nii mõtles ta üksi ametitööst elada ja asus linna. Linnas oli ju mitu talupoega haljale otjale saanud, mõni wõderastemaja pidajaks, trahterisnikuks, mõni rikaks kaupmeheks, teised jälle mitme maja omanikuks ja nii edasi. Üks see lõi olnud meelitaw mõtelda, päale selle oli weel linnas hää lappi koolitada.

Pambre Mihkel, nõnda oli ta nimi, läksgi linna. Ta teenis algusel ehitustööga tõesti hääd raha ja ehitas eneselegi torema maja üles. Aga asi ei läinud siiski kunni otjani hästi. Kord kulus ta ühe ehituse juures tellinguks alla ja wigastas end raskesti. Nüüd pidi ta kangeks ajaks pödemajääma. Ehitustööd tehti küll wõera ülewaaataja all edasi, aga et oma film enam nägemast ega käsi juhtimas polnud, tõi see soowitud kasu ajemele lahju. Kui ta teisel aastal paranes, oli palju tööd wõderaste kätte läinud, kes talle wõist-lejaks asusiwad ja odawamalt tegiwad.

Nii tuli siis majanduslikest küljest mäest alla minet. Aga ka perekonna elu ei õnnestanud Pambre Mihkil. Poega koolitas ta, kuid see ei wõtnud wedu, oli ulakas pois ja heideti D. gümnaasiumist wälja. Nüüd hulkus ta linna mööda, ei wõtnud ühtegi kindlat ametit ja hakkas pärast jooma. Linna trahterisid ja õllepoobisid mööda tolgendas ta ümber ja ajas nurga adwokatit ametit. Rohusti winnas ta kõik kõrtsi, mis aga iganes kätte puutus. Ka tütreaga ei olnud Pambre Mihkil onne. Linnas leidis see küll palju „tjufutajaid“, kuid „paitse pähe panejaid“ ei olnud kedagi ja wiimati lan-gesgi — libedale teele.

Pambre Mihkel oli wiimati nii kangel, et tal enam maja ega ka perekonda ei olnud. Kõik oli kadunud. Kustil linnäääres elas ta wäikeses kuruses oma küljeluu Mariga ja kannatas puudust. Oli päew kus tööd ja leiwakoorikut leidis, teisel ei saanud aga midagi. Wiimati kui mõlemate jõud rauges, siis tuli tal mõttesse walla käest abi paluma minna ja nüüd ootasgi ta K. wallamaja ootetuks forda.